

Les principals productores audiovisuals del País Valencià comencen a moure's. Han tret a la llum els projectes oblidats als calaixos i també n'han fet de nous.

Dialogar per produir, TVV i el sector audiovisual

Les empreses audiovisuals valencianes estan esperançades per l'actitud oberta del nou director de TVV. Però la indefinició sobre la privatització i la llengua continua.

Els calaixos de les productores valencianes del sector audiovisual són plens. Documentals, capítols de sèries, curts d'animació o maquetes pilot de nous programes omplen els magatzems d'aquestes empreses. I els projectes nous bullen en el cap dels productors, en veure que el director de Televisió Valenciana, Vicent Tamarit, els ha obert una via de diàleg. Això, que no hauria de semblar tan extraordinari ni tan esperançador, il·lusiona, en canvi, molts dels empresaris que veuen en aquest diàleg una possibilitat de traure els estocs i introduir productes nous.

Victoria Salinas, gerent de General Vídeo, és un cas paradigmàtic. Des del mes d'octubre ha presentat cinc projectes a Televisió Valenciana: un magazine, un programa de

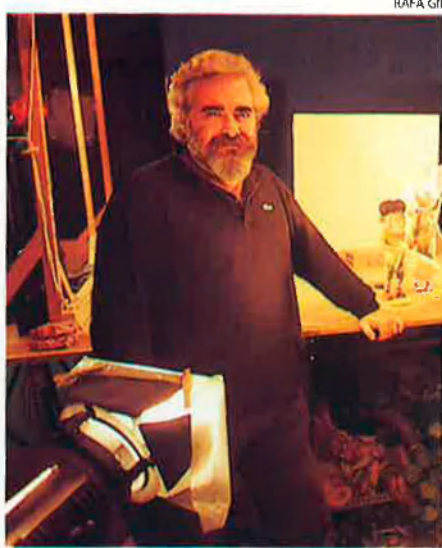
gastronomia, una sèrie d'humor, una sèrie documental i una sèrie d'animació. I té previst presentar-ne dos més el proper mes. Victoria Salinas creu que la nova direcció de Canal 9 "ha deixat la porta oberta per presentar projectes, que és el que el sector necessita", però es mostra prudent i diu que "el temps dirà si les intencions es converteixen en fets".

Enric Cuéllar, gerent de Tyrannosaurus, SA, una productora de vídeos d'animació, va aconseguir, encara amb el PSOE a la Generalitat, que Televisió Valenciana contractara 13 episodis de la sèrie *Nappy, el guerrer verd*, que ara s'ha ampliat, per encàrrec de la nova direcció, a 39 capítols. "Era una vergonya que venguérem sèries en altres països i amb Canal 9 no es poguera treballar". Cué-

llar ha aconseguit el primer premi de l'Associació Internacional de Films d'Animació (ASIFA) amb aquesta sèrie i el seu curt *Històries de la selva profunda* ha estat guanyador dels certàmens d'Elx i Badalona i seleccionat per a les seccions oficials de festivals dels Stuttgart (Alemanya), Animamundi de Brasil, Treviso (Itàlia) i pel del Canadà. En els guions dels nous capítols de *Nappy* treballa Antonio Segura, que, malgrat ser valencià, havia treballat a Madrid i Barcelona però encara no ho havia pogut fer amb una empresa valenciana.

Paradoxes Produccions. José Trullenque, gerent de la productora Nisa, es mostra molt esperançat perquè coneix personalment i professionalment Vicent Tamarit, i el defineix com "un gran conxeador del sector i dels seus problemes i, a més, té interès per moure la indústria". Un dels treballs que dormen als calaixos de Nisa és el capítol pilot del que havia de ser una sèrie de sis episodis sobre contes de Blasco Ibàñez dirigits per sis directors valencians. Aquest primer capítol pilot, que introdueix Blasco dins el conte i recrea el Madrid de principis de segle, va ser dirigit pel mateix Vicent Tamarit. Trullenque afirma que aquest capítol ha estat venut a Venevisión, una emissora veneçolana, a la cadena Coral de Miami i a una televisió turca. El projecte de dur a terme *Sis valencians dirigeixen Blasco* no va rebre mai l'aprovació de Canal 9 amb l'anterior administració. Trullenque explica que "era més fàcil parlar amb Jordi Garcia Candau que amb Amadeu Fabregat, que a més no ens ofería cap interlocutor vàlid". Però les coses han canviat i el projecte està una altra vegada damunt la taula del director de TVV, en aquest cas ocupada per un gestor que tampoc no se l'haurà de mirar per decidir una cosa o altra.

Paradoxes a banda, les productores valencianes rodaran en els propers mesos cinc llarg-metratges, una situació insòlita per a ells mateixos. La raó és que l'administració autonòmica els ha retardat el termini de realització de les pel·lícules del mes de desembre al mes d'abril per poder rebre les subvencions del 1995. "Com que l'anterior administració no va publicar les ajudes fins al juny -explica Trullenque-, a l'estiu tothom fa vacances i donat que els terminis de realització s'allargaren fins a novembre la filmació va ser impossible, ja que al final de l'any les subvencions es perden. La Generalitat, però, ens ha permès, per primera vegada, retardar el termini de realització fins abril i al febrer es faran cinc pel·lícules a València". La situació ha provocat ara que els actors i equips tècnics valencians, que habitualment

Enric Cuéllar, gerent de Tyrannosaurus. Baix, José Trullenque, gerent de Nisa. Malgrat que la producció d'animació és important al País Valencià, 'Nappy' serà la primera sèrie autòctona emesa per Canal 9. Per la seua banda, la productora Nisa ha posat damunt la taula del director de TVV, Vicent Tamarit, el capítol pilot d'un projecte sobre contes de Blasco Ibàñez, que va dirigir el mateix Tamarit.

tenen feines esporàdiques, hagen de multiplicar-se en aquests mesos per poder dur a terme els rodatges. Josep Ferrándiz, de l'Associació Valenciana de Productors de Cinema i gerent d'Antea Films, qualifica aquesta situació d'"il·lusòria". La coincidència de cinc rodatges alhora "en comptes de ser motiu d'alegria es torna un tema preocupant i una injustícia perquè ara cal cobrir tots els equips i després ens passarem mesos sense treballar". Ferrándiz, productor de films com *Tramuntana* de Carles Pérez Ferré o *La marrana* de José Luis Cuerda, començarà el rodatge de una sèrie de dos capítols sobre la vida de l'omnipresent Vicente Blasco Ibàñez, que serà

dirigida per Luis García Berlanga i que s'emetrà per Canal 9, que ja ha comprat els drets d'antena. Ferrándiz alaba també "l'actitud receptiva" i "el grau d'operativitat molt raonable" de Vicent Tamarit, director de TVV. Ferrándiz destaca la importància del sector audiovisual, que la Unió Europea considera tan estratègic que fins i tot ha endegat un programa específic: MEDIA (Mesures per Estimular el Desenvolupament Industrial Audiovisual). "Sembla mentida -diu Ferrándiz- que Europa prenga unes decisions i, mentrestant, els seus membres, en aquest cas Espanya i el País Valencià, passen totalment de donar suport al que ells mateixos promouen des de Brussel·les". La Unió Europea calcula, segons Josep Ferrándiz, que l'any 2000 el sector audiovisual ocuparà 4 milions de persones, el 15% de la població activa. El president de l'Associació de Productores de Cinema creu que "és al·lucinant que no presten atenció a aquestes dades, perquè aquest percentatge, traslladat al País Valencià, equival a la borsa d'atur que suportem". Segons Ferrándiz, "el sector no rep suport industrial, no hi ha infraestructures ni programes d'ajuda ni sensibilització del sistema financer, i això farà que el desenvolupament del sector es produeca en un altre lloc quan ací tenim bonança climàtica, comunicacions, infraestructures hoteleres i moltes hores de sol". Malgrat aquestes perspectives, Josep Ferrándiz només demana que Canal 9 els deixi treballar.

A Josep Ferrándiz li preocupa, però, la possibilitat que la Generalitat decidisca la privatització de la gestió de la TVV. Les conseqüències sobre el sector podrien

Vicent Tamarit: "Tinc llibertat absoluta"

—Com a actual director de Televisió Valenciana i professional que ha treballat en el sector audiovisual valencià, en quin estat creu que es troba aquesta indústria?

—Jo crec, resumint molt, que està en una situació de feblesa. Ara cal potenciar aquest sector que va ser capdavanter els anys 80 i que per diversos problemes es va quedar enrere i no va prosperar com el d'Euskadi, per exemple.

—Quins són aquests problemes que el van impedir avançar?

—Per una banda, la manca d'encàrrecs per part de Televisió Valenciana, que no va donar suport a la producció de programes ni tampoc no va col·laborar amb empreses de serveis. Per altra banda, és possible que es donara una manca de credibilitat per part de les forces polítiques i socials sobre les possibilitats que la indústria valenciana tenia com a creadora de treball i de productes de qualitat. Això va portar, doncs, a una escassa inversió.

—Què ha fet fins ara i quins projectes té per promoure el sector?

—El que hem fet fins ara és estudiar els projectes que ens han presentat. I el que hem de fer és una tria en funció de la graella de programació. Hem començat el diàleg amb les associacions professionals i empresarials de l'audiovisual per conèixer-nos. Cal també fer productes de ficció perquè puguin treballar els actors, que també són part

del sector. En últim lloc, hi ha l'objectiu d'augmentar el doblatge, mitjançant el doblatge de sèries de ficció per acostumar el públic i anar augmentant progressivament.

—Quants projectes li han arribat des que dirigeix la TVV?

—No els tinc comptabilitzats, però a finals de febrer esperem haver-los rebut tots i tenir-los ja estudiats.

—Quin nivell de qualitat tenen?

—Molt irregular. Hi ha coses molt bones i coses molt roïnes. Pretenem també establir un mínim format de projecte, ja que uns només fan un esquema de la idea d'un programa —sense pressupost ni res— mentre que altres ens adrecen fins i tot un episodi pilot.

—Quines són les possibilitats de TVV per ajudar el sector?

—TVV pot arribar fins al punt de resposta d'audiència. Si hi ha una connexió real entre el públic i les produccions valencianes, tot anirà bé.

—Vostè és un professional que ha triat un partit polític per a aquest càrrec, quin grau d'independència li han donat?

—Tinc llibertat absoluta. L'única línia que m'han marcat és l'explicada per Juan José Bayona: potenciar el valencià, fer una empenta al sector audiovisual i aconseguir una televisió plural.

—Ha rebut pressions per afavorir alguna empresa determinada?

—No tolere les pressions.

—Què pensa de la possibilitat de privatitzar TVV?

—No tinc opinió. Jo sóc un tècnic contractat i faré el que l'empresa m'encomane en un cas o altre. No vull fer declaracions sobre aquest tema, i menys a dos mesos d'unes eleccions, perquè tant si parle en sentit positiu o negatiu seria malinterpretat.

—De totes formes, pot valorar quines conseqüències tindria la privatització en el sector audiovisual?

—L'anterior etapa del PSOE va ser catastròfica per al sector i, en canvi, la televisió era pública. El fet que siga pública o privada sempre influirà menys que l'estil i la voluntat de treball de les persones que encapçalen el projecte. **À. M.**

ser greus: "Sí que afectaria la indústria perquè una gestió privada canviaria el concepte de canal públic i s'obsessionaria per l'audiència com ho va fer l'anterior direcció". La privatització, assenyala Ferrándiz, també tindria conseqüències negatives en el sentit que "no propiciaria la cohesió i la consciència de país vertebrat que una televisió pública en un territori com el nostre, molt llarg i molt estret, té l'obligació de procurar".

Vertebració lingüística. Si la llengua és el màxim comú vertebrador del país, el respecte a la llengua en la televisió valenciana hauria de ser també màxim. Els estudis valencians de doblatge, que van nàixer i prendre força com a conseqüència de la creació de Canal 9, van patir després una davallada per l'ús cada vegada menor d'aquesta llengua en la programació televisiva. Aquests estudis

han iniciat ara un lent revifament propiciat per l'actual direcció de TVV, que ha demanat que sèries estrangeres, algunes de les quals ja s'havien emès en castellà, siguen doblades al català. En aquest sentit, Viqui Cano, gerent de TCR i secretària de l'Associació Valenciana d'Estudis de Doblatge i Sonorització, així ho confirma: "Des del mes de desembre, s'estan doblant al valencià sèries emeses ja en castellà com *Tata (Nani)* o *Tinc dos pares (Mis queridos padres)* i se'ns ha transmès la decisió de continuar en aquesta línia perquè la gent s'acostume progressivament a veure ficció en valencià".

Altres fonts, no obstant, han confirmat a **EL TEMPS** que sèries de ficció produïdes a València i que ja s'estan emetent per Canal 9 són cada vegada més permissives amb la introducció de castellanismes en els diàlegs dels actors.

Àlex Milian